

INFORMAČNÝ
SERVIS

4

Позываєм на 1. Русиньску
забаву до Пряшів

POZDRAVY
JUBILANTOVI

6-7

Интерв'ю с М. Штенем

| факты | культура | история |
актуальные информации о Русинах
а не лем про Русинів

| факты | культура | история |
актуальные информации о Русинах
а не лем про Русинів

REKLAMA

9

Ексклюзивно:
Б. Бугар ку Русинам

Музей А. Варголы в Меджілабірцях ославив двадцять років своей екзистенції !!! Витайте в першій Музею модерного уміня А. Варголы на світі а фурт єдиним в Європі!

Спрацовала С. Лисінова,
фото: С. Зелінкова

„Памятайте мої рідні,
од великого до мала,
шытко уж сьме стратили,
лем бісида нам остала!“
(Юлія Варголова-Завадська)

Таким тrefним і все
актуальним высловом од
матери славного А. Варголы
- Ю. Варголовой-Завадської,
одкрыли модераторы Славной
академії в Меджілабірцях - С.
Зелінкова і В. Тарча святочну
академію, присвячену 20-му юбі-
лею основанія Музею модерно-
го уміня А. Варголы в Меджі-
лабірцях (дале ММУАВ). Але
подьме по порядку!

Пише ся 6-ый август 1928 р.
в тот день за великой горячавы
народив ся в Пітсбургу Анди Вар-

▲ Перебераньом визначной ціны
Анди Варголы родина Варголовых
делеговала Любов Протівнякову
(жену председателя РОС- В. Протів-
няка), нетерь Джона Варголы,
котрый здобыв престижне оцініня іп
меморіам.

гол, чім зачав ся період новой
эпохы історії іскуства. Палахаю-

► с. 2

GLOSA

Martin Cubjak, viceprezident
Spoločnosti A. Warhola

20 rokov existencie MMUAV
v Medzilaborciach máme
za sebou. Rekapitulovalo
sa a hodnotilo. Pre jedných to bola
a stále je iba inštitúcia „z povinnos-
ti“ zdedená, pre iných je založenie
múzea v Medzilaborciach to najkva-
litnejšie gesto v oblasti prezentácie
umenia od nežnej revolúcie. Ako-
kol'vek, faktom ostáva, že kdesi na
periferii Slovenska existuje múzeum
s menom špičkového svetového
umelca a počas 20 ročnej existencie
realizovalo desiatky medzinárodných
výstav v Poľsku, Maďarsku, Čechách,
Francúzku, Taliansku, Nórsku, Írsku,
Srbsku, v Kosove atď. Múzeum zalo-
žilo koncepčne fungujúce oddelenie
muzeoedukológie, Spoločnosť pre
nekonvenčné umenie, vypracovalo
desiatky edukačných projektov, gran-
tov a zväčšilo expozíciu z pôvodných
12 originálov na viac ako 180, ktoré
môžu návštevníci v súčasnosti vidieť.
Andy Warhol, kráľ pop-artu je už „za
vodou“, jeho múzeum na Slovensku
po nej už úspešne pláva a ja osobne
verím, že realizuje ďalšie vízie, kto-
ré by mali viesť k akejsi rehabilitácii
jeho činnosti. Oslavy majú vždy špe-
cifickú príchuť. Väčšinou to býva tak,
že čo bolo svojho času chápané ako
defekt, je teraz povýšené na úroveň
cnosti. Dr. Michal Bycko, zakladateľ
múzea a prezident Spoločnosti A.
Warhola konštatoval, že keď vznikalo
múzeum, padol socializmus, keď sa
oslavovalo 10. výročie založenia mú-
zea, tak v New Yorku spadli dvojčky
a počas tohtoročných osláv padla na
Slovensku vláda. Má ešte zmysel vô-
bec oslavovať výročia založenia tejto
špecifickej inštitúcie v Európe, keď
hrozí, že o 10 rokov padne Kremel?

ПОЗЫВАЕМ НА ЮБИЛЕЙНЫЙ 10-ЫЙ РОЧНИК СПИВЫ МОГО РОДУ

-сіп-

Русиньска оброда на Словень-
ску в сполупраці з Приватным
центром вольного часу - Пти-
че і Вігорлатьскым освітнім
центром в Гуменнім в днях
од 24-го до 27-го новембра
2011 організують популярный,
традиційный цілословенський
конкурз фестивалу русиньской
народной співанкы СПИВЫ МО-
ЙОГО РОДУ 2011.

Гармонограм акцій є слідуючий:

ДІТЬСКА ЧАСТЬ ФЕСТИВАЛУ:

24.11.2011 - четверьг

14.00 – 15.30 год.

приход і презентація участников
дїтської части конкурза
РЗ Данова

15.30 – 18.00 год.

проба з оркестром

► с. 3

► с. 1 МУЗЕЙ А. ВАРГОЛЫ ...

чий хлопець, часто слухаючий історії своєї матери Юлії о знайдених лебках і скелетах вояків в миківських лісах, але і о інших історіях одбываючих ся в тых кончінах выходного Словеньска, собі поступні фіксовав свою властну візію о іскусстві, жывоті, але і о русиньскім краї своїх родичів...

„Я походжу нивидкы“ – одповідь, котру славный Анди часто гварив журналістам, просячим ся на його походжіня, котра была лем сучастьов його „тактыкы“ камуфловати. Правдов але є, же Анди Варгол досправды знав о своїм походжіні. Бо потім бы не было правдов вшытко того, што о нім і його фамелії росповідали його братя і близка родина. Зато вірьме їм, бо они суть тым найправдіподібнішым жрідлом інформацій о нім, як о чоловіку. А як раз в контексті іскусственной і жывотної заповіді Анди Варголы, як і його братів і родини, выникнув в Меджілабірцях Музей модерного умія Анди Варголы, котрый тоту правду захищать і презентачными іскусственными способами і пропагує. А як раз і з той нагоды і ММУАВ 21-го октобра 2011 р. зорганізував грандіозны ославы, жебы припомянув двадцять років своєї екзистенції. За тоты рокы музей выпрацовав ся на музей цілосвітового значіня. Доказав, же собі заслужыть спеціальны статус і окрему підпору державы.

Престіжны оцініня

Основатель музея, уж небіщик брат Андиго, прислів немалов міров ку тому, жебы култовы творы до Меджілаборець достали ся. Сынови небіщика Джона до Меджілаборець, про робочі обовязкы, не пришли. Перебратьом Великой ціны Анди Варголы родина делеговала **Любов Протівнякову** (жена председателя РОС- В. Протівняка), Джонову нетер. Джон Варгола здобыв престіжне оцініня ін меморіам. Ціну Анди Варголы за устретовість і поміч музею при реконструкції будовы і будовані збірковог фонду собі перебрав председатель Пряшівского самосправного краю (ПСК) **Петер Худік**. Меджі дальшыма оціненыма были і іншы вызначны люди ці інституції, з котрых спомянемо хоць лем: **Бродяні**, умелецькый фотограф і концесуальны художник, котрый довгы рокы співпрацує з музеєм. **Е. Деушенкова** - ведуча катедры естетікы, вытварна теоретічка і музеологічка, вдяка котрій выникнув на ФФ ПУ повинный штудійный предмет - музеодукологія, концепція котрого была выпрацована в сполупраці з інститутом іскусства Общности А. Варголы і одділіньом музеодукологія ММУАВ. **М. Калиняк**, експрیمатор міста Меджілаборець, котрый за два волебны періоды во функції пріматора близко сполупрацовав з ММУАВ і вытваряв добры условия сполупраці меджі містом і музеєм. **В. Протівняк**, председатель РОС, котрый оцініня достав за довгорочну сполупрацю при вынику музея і його 20-рочної діяльности, **Д. Варгола** - член выбору Надації А. Варголы в Нью Йорку, сыновець А. Варголы, котрому оцініня было дане за довгорочну сполупрацю і поміч ММУАВ. Плакету за довгорочну сполупрацю і поміч достала і надація **The Andy Warhol Foundation for the Visual Arts**, котра помагать при здобыванні фінанцій на музеоедукологічны активності інституту іскусства общности А.

▲ М. Бицько, куратор ММУАВ (наліво) і В. Протівняк, председатель РОС, обидвоме были при зроді Сполочности А. Варголы в Меджілабірцях і обидвоме на вызначных ославах в музею партіціповали.

Варголы, реалізованы в музею, но і інде преважні з дітьми і молодежов і т. д.

Ясань: Музей є оподстатнений

Віктор Ясань - історік іскусства і приятель Джона Варголы повів, же і в сучасности приходять ку гробу родини Варголовців в Пітсбург люди, котры давають там квітки і охбляють одказованя. „Тото саме, жебы люди приходили, є можливе зробити і ту. Тот музей є оподстатнений, доказав того. Вельо Італіянци і Німцівы просять ся, де суть Меджілабірці. ... Знають уж о тім, же Анди не був Чех, але Русин, і же десь на кінце Словеньска, в Миковій, народила ся його родина,“ - повів. Смертьов Джона Варголы не мав бы ся, подля Ясаня, заставити творчий процес: „Потребуєме молоду генерацію кунстїісторіків, жебы знали дати візію на дальшых 20 років діяльности музея. На форах містных і крайских самосправ бы мали выступати компетентны люди з великим надглядом і духом, і тоту думку обгайовати.“

А. Варгол добивать світ іщі і тепер по смерти

Єдно з причин, чом музей в Меджілабірцях є оподстатнений, є подля Ясаня того, же хоць Анди походив з того краю, доказав добити нелем Америку, але цілий світ і добивать його і надале. „Іщі фурт маме што робити, жебы мы дістали ся до Пітсбургу, і жебы Пітсбург дістав ся ту.“ Повів на марго візіі будучности музея. Пояснив, же в музею в Пітсбургу йому особні хыбують інформації о музею в Меджілабірцях і документ, котрый бы його презентовав.

Пряшівський самосправный край музея не вздять ся!

Компетентны панови: Ясань з Худіком згодли ся в тім, же музей в Меджілабірцях перекроцив граніці регіона, мать цілосвітового значіня і доказав, же йому належыть спеціальны статус. Росходять ся але в погляді на будучого основателя. Поки Ясань знать собі його уяви-

ти як дослідну высунуту експозицію Народной галерії, Худік нет. „Коли было засновником музея Міністерство культуры, не купило ани єден твір до збірковог фондів. Кідь ПСК зачав быти основателем музея, од 2002 р. дало до порядку маєтковы одношіня, жебы мы тоту будову дістали до властництва і могли до ньой інвестовати. **В 2009 р. мы інвестовали 286 тисяч евро до комплексной оправы стріхы. Мы інвестовали і до збірковог фонду,**“ - высловив ся П. Худік. Далє додавать, же музей мать таке значіня, же было бы добрі, кідь бы йому спеціфічну уважність посвятила і держава. Но нелем змінов основателя, але і фінанчнов помочов ПСК.

Хто хоче порозумити музыку, не потребує ку тому ани так слух, як сердце...

В такім дусі ніс ся Славностный галапрограма з нагоды 20-го юбілея ММУАВ в Меджілабірцях, котрый не був лем о оціновані, передавані плакеті, памятных листів, уроку споминань, но мав і високо- професіональный контекст культурного програму, в котрім выступив, наприклад, русиньскый оперный співак **Igor Kucer**, родак зо Свідника, котрый в тім часі окрема іншых сполупрацує з Державным театром в Кошыцах, коморным оркестром *Virtuosi di Praga* і так само з оркестром державной оперы в Будапешті, з котрым абсолвовав концертне турне в маї т. р. аж в далеком Мексіку. В його інтерпретації зазвучали окрема іншых і емотивны - автентичны пісні од Юлії Варголовой, котры наспівала в 50-ых роках в США, вдяка своему сынови Андиму на ЛП платню. Тоту награвку послала, як поздоровліня на Рождественны свята домів, до „краю“, так як она называла свою домовину в Миковій.

Ексклюзивні-комедіальна рефлексія о прінципови поп-арту: Анди Анди

З таким програмом пантонімы представив ся цінный гость аж з далекой Праги - популярный художник **Мілан Сладек**. Представліня мало

▲ Погляд на престижне оцінювання: перший справа президент ПСК - Петер Худік, котрий на оспаві перебрав оцініня за устретовість і поміч музею при реконструкції будовы і будовані збіркового фонду.

зложіня з 9-ох колажовитых образів. В першій части было презентовано 6 образів: Пролог, Анди, Мати Юлія, Анди і його коріня, Анди малює і Утіканя. По 15-минутівій перерві наслідовали дальшы інтересны образы: Вернісаж, Красна смерть і Да Вінчіго і Андіго вечеря.

Завершующе резюме

Не дасть ся о вшыкім, што одбыло ся на так визначній акції написати, бо істо бы ку тому едно выдання Інфо Русина было мало, но холем в короткости вам приносиме іщі РЕ-ЗІУМЕ з того визначного дня, котре одбыло ся в маленькых, но істо цілому світу вдяка ММУАВ знамых Меджілабірцях. Спомянути є потрібне, же на будові Музея Анди Варголы была одкрыта і памятна табла братови **А. Варголы - Джонови Варголови**, котрый був єдним з основателів ММУАВ, котрый не дожив ся той визначной академії, бо на Рождественны святы минулого року одышов до вічности. Спомянути треба і того, же ціла акція была під покровительством **міністра культуры СР Д. Крайцера і президента ПСК П. Худіка**. На акції партиціповали окрем іншых і: **Уряд Влады СР, посол США на Словеньску Chris Scharf, Русиньска оброда на Словеньску, міста Меджілабірці і Свідник, Сполочность А. Варголы, Надація про візуальны іскуства в Нью Йорку і т. д.** На акції брало участь і много визначных гостей, з котрых спомяниме хоць лем: Я. Ештока, справцю Матиці Словеньской, І. Солея, пріма-тора міста Меджілабірці, М. Смоляка, діректор Галерії Міро в Празі, Р. Прокоп і М.Ціглаж, авторы книжки Andy Warhol а Československo, Е. Арвайова, ведуча одбору культуры ПСК і т. д. Завершальне подякованя од редакції Інфо Русин належыть вшыткым тым, котры з любовиов, сердцьом і емпатіюв уж 20 років розвивають, хранянь і утримують сокровища в подобі ММУАВ, котре робить добре мено і достойну пропаґацію нелем Русинам, Словеньску, але пропаґує нас і в світі.

KOLÍŠKA A KRÍŽ (Kolyska i chrest) v Bratislave

Združenie inteligencie Rusínov Slovenska

Vás v rámci projektu „ČemERICA“ pozýva na jeho kultúrnu časť, venovanú podpore interkultúneho dialógu - prezentácii rusínskeho umenia majoritnej verejnosti, v ktorej uvidíte:
Poddukelský umelecký ľudový súbor (PULS) z Prešova v predstavení **KOLÍŠKA A KRÍŽ (Kolyska i chrest)**.
Námet a choreografia: Vlado Marušin

Hudba: Andrej Kalinka
Réžia: Vlado Marušin

Dátum: 14.12.2011 o 19.00h
Miesto konania: Historická budova SND v Bratislave, Hviezdoslavovo nám.

Čas vystúpenia: 50min + 15min (prestávka) + 50min.

Príbeh o narodení Krista doplnený o prvky z ľudových hier v syntéze s tradičným obradovým umením. Roždestvenské (vianočné) hry o narodení i spasení, naivné i poučné, úsmevné i o slzách.

► с. 1 СПИВЫ МОГО РОДУ ...

19.00 – 21.30 год.
генеральна проба

25.11.2011 – пятніця

07.00 - 07.30 год.
пересунути до КД Меджілабірці

07.30 - 08.30 год.
приготовліня на концерты

08.30 - 09.45 год.
1-ый концерт – ДК Меджілабірці

10.30 – 12.00 год.
2-ый концерт (конкурзный)
– ДК Меджілабірці

13.00 - 14.00 год.
пересунути до Свідника

16.00 – 18.00 год.
3-ий концерт фестивалу – Галаконцерт
- выголошіня выслідків Дітської части конкурза.

ДОРΟΣЛА ЧАСТЬ ФЕСТИВАЛУ:

26.11.2011 – субота

08.00 – 12.00 год.
презентація участників дорослой части фестивалу, пробы з оркестром в ДК Кална Розтока

14.00 – 15.30 год.
4-ый фестиваловый концерт - Кална Розтока

16.00 – 17.00 год.
пересунути до Снины

19.00 - 20.30 год.
5-ый фестиваловый концерт (конкурзный)
- Снина

21.00 - 21.30 год.
пересунути до Гуменного і уквртированя

27.11. 2011 – неділя
10.00 – 13.00 год.
пробы з оркестром, екскурзія по місті Гуменне, переглядка памятных цінностей

15.00 – 17.00 год.
6-ый фестиваловый концерт – Галаконцерт з выголошіньом выслідків Дорослой части конкурза.

В мені орґанізаторів Вас вшыткых щіро позываме на тото найвекше свято русиньской народной співанкы на Словеньску і віриме, же каждый з вас собі найде таку співанку, по котрій ваше сердце найвече тужыть. Ведь музыка є найвекшым афродізіяком про людську душу і мысль!

RUSÍNSKA OBRODA NA SLOVENSKU A MOLODY.RUSYNY
VÁS SRDEČNE POZÝVAJU NA

Vianočný galakonzert

Ruthenika

Kedy ? 27. 12. 2011 od 17:00 hod.

Kde ? PKO - Čierny orol v Prešove

PROGRAM:

- * Vystúpia LAUREÁTI celoslovenskej súťaže rusínskych národných piesní - Spevy môjho rodu.
- * FS CHEMLON z Humenného predstaví premiérove pásmo Život - radosť - veselost

* Cena lístka: 3,50,- Eur

* Moderuje Michal Hudák

Cena lístka na obe akcie:

13,00,- Eur

Kedy ? 27. 12. 2011 o 20:00 hod.

Kde ? PKO - Čierny orol v Prešove

do tanca hrá skupina Royal z Jakubian v programe vystúpi FS Ruthenika, Artist Nostra - scénicko - tanečné predstavenie "Pocity"

Cena lístka: 11,50,- Eur

V cene lístka je sedenie, prípitok, víno a rusínske jedlá.

Hlavnú cenu do tomboly vo výške 1100 Eur venoval primátor mesta Prešov JUDr. Pavel Hagyari

Akcia je realizovaná s finančnou podporou Úradu vlády SR

Záštitu nad akciou prijal prezident Slovenskej republiky Ivan Gašparovič

Рекомендуємо новий Артос

Общество св. Йоана Крестителя приготувало про своїх читателів нове, того року уж послідне число часопису Артос - 4/2011. З інтересных статей, які про вас редакція Артосу приготувала, рекомендуємо:

-пем-

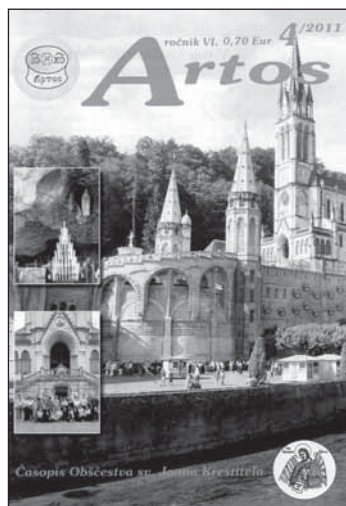
Осіннь жывота – вступнов медітаційов о нашім одношіні к старшым людям пригварять ся Яна Барнова.

Кідь літо зачінаць з Богом, або наша путь до Лурд – членови ОСИК і його сімпатізанти зачатком юла 2011 р. взяли участь на п'ятьдньовій пути в Лурдах. Павла Патаракова, една з участуючих, тоту путь і історію путницького міста приближує і вшытыком читателям.

Пастырь духовного стада – Мгр. Мірон Дуда приготував інтересну статью о вызначній особности Грекокатолицької церкви в 20-ім століті Мгр. Міронови Подгаецькім, тайнім єпископови.

Служба Бога – Літургія – в серії статі, котры пояснюють окремы части літургії, о. Ігор Панчак заміряв ся на приготування ку святому причастію.

Признана честного жытельства міста Свідник о. Александрови Павловичови – акція,

о котрій мы інформовали вас і в ІнфоРусині, тепер і очами о. Маріяна Костілніка.

Вышній Комарник – село під покровом великих святих выходной церкви св. Козмы і Даміяна, його історію і церковный жывог описує о. Мартін Ткачін.

Дале можете в Артосі найти: Самсон – судця ізраїльського народа, Зболіти очами блаженного

ZIRS POZÝVA NA STRETNUTIE S OLENKOU DUĆ (POLSKO)

ZIRS pripravilo pre vás tri besedy zo série Stretnutia pri Dunaji, na ktorých budeme spoznávať aktuálny status Rusínov (úroveň školstva, podpora kultúry, stav cirkevných otázok, miera autonómie pri rozhodovaní vo vlastných záležitostiach, rozsah menšinových práv a pod.) v jednotlivých štátoch Európy. Postupne privítame medzi sebou zástupcov Rusínov / Lemkov z Ukrajiny, Poľska a Srbska.

Ponúkame Vám jedinečnú príležitosť obohatiť obzor svojich vedomostí a byť bezprostredným prijímateľom informácií o živote našich blízkych priateľov.

Ako druhého hosťa v poradí privítame medzi sebou predstaviteľku mladej rusínskej generácie Olenku Duć (Poľsko).

Lemkovia/Rusini boli nútení čeliť povojnovému násilnému presídleniu v rámci „akcie Visla“. S našim hosťom budeme hovoriť o tom, ako túto traumu z minulosti vníma najmladšia generácia, ako si mládež váži tradície svojich predkov (jazyk, folklór, juliánsky kalendár, cyriliku, kroj...) a aké podmienky Lemkom na rozvoj ponúka dnešná poľská spoločnosť.

Stretnutie sa uskutoční dňa

24. novembra 2011 o 17.30h v budove DOPRASTAVU na Košickej ulici č. 52 v Bratislave.

Akcia sa uskutoční s finančnou podporou Úradu vlády SR - program Kultúra národnostných menšín 2011

Йоана Павла II., Зо жывота основной школы Анатолия Кралицького в Чабинах, Дорогоцінність часу – курта медітація, стишки од нашого писателя Йосифа Кудзєя і др.

В Артосі находить ся і церковный календарь на місяці октябрь,

ноябрь і децембер 2011 р. подля григоріянського і юліянського штілу. Часопис Артос можете собі купити во своїй церкви, або собі його обіднати на адресі редакції: Артос, Грекокатолицький фарський уряд, 067 02, Чабинь. Ціна часопису є лем 70 центів.

3 русиньского ріхліка

Спрацовала С. Лисінова

✓**15-го октобра 2011** в польскім місті Новий Сонч одбыла ся знама і популярна **XIX-та Костелникова осінь**, котру зорганізували: Стоваришыня Лемків і Руська бурза в Горліцях. Акція была присвячена 100-му юбілею русиньского (лемківского) тыжденника ЛЕМКО. В програмі окрема поетичного слова выступили зо свойов творчостьов Русины зо Словенська, Мадярьска, України і Польска. Програма обогатив і выступ ФК Гудаці.

✓**17-го октобра 2011** в Домі культуры в Свіднику одбыла ся интересна спеціфічна ТРОЙРОЗ-МІРОВА - 3 Д іншталація під назвов: **Енди Варгол - Объекты & Сімболы**. Іднать ся о оригінальну выставку неорігінальных Варголовых творів, сімболів і об'єктів, котра є інша од попереднішых в тім, же є обогачена о великорозмірны репродукції славных Варголовых творів, котры дотеперь не были іщі в Свіднику выставльованы. Интересностьов выставки бив і факт, же театр **Слободна Європа з Попраду** собі в рамках акції приготувив і прем'єру те-

атральної гри **ANDY WARHOL A VODKA**. Выставка была спонена і з дальшыма супроводныма акціями, як: музыка, фільмы і театер. Організаторми акції были: знамый варголоґ – **О. Кеселіца зо Свідника, місто Свідник і The Pop Art Rusinske centrum п.о.**

✓**19-го октобра 2011** в NAKLADATELSTVÍ DIVUS – Praha 7, одбыла ся интересна акція - презентація проекта - **Легнауска театральна путь**, де собі участници в далекій Празі могли меджі іншым попозерати: Перемітання фільму, накрученого в сполупраці з менталні постигнутыма людьми з ДСС Легнава. Не хыбовала ани русиньска музыка в інтерпретації Петра Круші, русиньскый танець, бріндза і самособов русиньска Боровічка.

✓**20-го октобра 2011** в СНМ - Музею русиньской культуры в Пряшові одбыло ся отворіня выставки - **Першы пленер**

Карпаторусиньского малярства на тему: **Морьске око 2011**. Іднать ся о выставку работ пленера на озері Морьске око, де популярны малярі автентічні творили в днях од 7-го – 16-го септембра 2011. Любителі іскуства могли відіти творчість, напр.: од знамого русиньского маляря з Підкарпатя (автор портретів вызначных Русинів) - **Василя Скаандія, Наді Дідік, Ольгы Скаандій, Осифа Бобінця** і т. д. Малярі на вытворіня творів выужыли: олій, темперу, акварел і акрил. Пленер підпорів і канадський філантроп русиньского походжіня – **Стівен Чеп**. На акції партіциповала і **Закарпатська областна надація – Русиньска школа з Ужгороду**.

✓**27-го октобра 2011** в Галерії Андрій Смоляк в Снині, одбыла ся вернісаж выставки під назвов **ІКОНЫ Чеських і Моравских іконописців**. В програмі выступив і Співацькый ансамбль при ПЦО Снина. Організаторми интересной вернісажі были: Галерія Андрій Смоляк, Братіслава-Снина, ОЗ Православна Маковиця - Свідник і Православна церьков міста Снины. **Выставку можете собі попозерати аж до 27.11. 2011.**

✓**11-го новембра 2011** в Братіславі в Котолня Клубі на Млинській долині одбыла ся уж 15-та **ЛЮ-**

БОВНЯНОВІЦЯ, значіть акція, на котрій стрічають ся молоды люди з окресу Стара Любовня, котры жыють або штудують в Братіславі. Урок споминань на домовину спестрила і міцность доброй забавы в подобі: **nadupanej muzičky**♪ **KARAOKE**♪ **TOMBOLY**♪ а 2 rockové kapely priamo z najkrajšieho mesta na svete, a to ♪P-Free Band♪ ♪Flici CoverBand - unplugged♪.

✓**19-го новембра 2011** в Празі 3, кавярні Републіка Жіжков одбыло ся установлююче зібраня здружіня **Русины ЦЗ. - русиньска ініціатива в Чеській републіці**. Зібраня было скликане переважні зато, бо в октобрі 2011 было зареґістроване на Міністерстві внутрішніх діл ЧР нове обчанське здружіня Русины цз., - русиньска ініціатива, котрого цільом є здружовати Русинів в Чеській републіці, як і дальшых сімпатізантів, котры мають близко к Русиньскій культурі або русиньскому краю. В програмі зібраня окрема іншого было: представліня приправного выборы головных цілів і роботы здружіня, вольба выбору і председателя здружіня, діскузія о пропонуваных цілях здружіня і т. д. Ініціаторами і основателями нового выникнутого здружіня суть організаторы Русиньской забавы в Празі, котра одбыла ся в марцо т. р.

Стрітнута з русиньсков культуров в Меджілабірцях

-МК-

В рамках проекту Стрітнута з русиньсков культуров, зорганізувала організація молоды Русины в співпраці з Містнов організаційов Русиньской оброды на Словенську в Меджілабірцях стрітнута представителів молодежної організації з молодежов міста Меджілабірці. Акція одбыла ся 4-го новембра од 18-ой години в просторах Містського уряду. На самый зачаток вшыткых участників привитав **Мґр. Александер Франко** і передав слово заступникам організації молоды Русины. Тоты на зачатку одпрезентували і представили проект стрітнута, його цілі і потім председатель організації **Інж. Петро Штефаняк** росповив о організації, о ей цілях, активностях, результатах работы як і проблемах. По його презентації наслідувала діскузія, в якій молодеж з Лабірціны інтересовали можливости запоїня ся до діяльности русиньских організацій, так само можливости

▲ Погляд на молодых людей меджілаборецького окресу, котры внимаво слушають выклад председателя організації молоды Русины Інж. Петра Штефаняка (стойть при датапроекторі).

організованя і фінанчної підпоры активності і акцій розвиваючих русиньску культуру в їх регіоні. В курті перерві выступив з авторськыма співанками дует з Камюнкы **Івана Сівулькова і Мартін Караш**. Нескірше діскузія продовжовала приспівками од заступців Русинь-

ской оброды на Словенську, як і од посланця міста Меджілабірці **Інж. Александра Бобера**, так само і од заступців містного скавського здружіня. Приемне стрітнута в місті, під гором Камяна, скінчіло сполочным співом красных народных співанок і малым обчерствіньом.

„Все, кідь дістану нове чісло ІнфоРусина, далшы новинькы, котры регуларні чітам, ку прикладу СМЕ, зіставають боком“...

Такы суть слова юбіланта доц. МУДр. Михала Штеня, к.н., котрый нігда не таїв, же є Русин. Наспак, ку родному языку все верейні голосив ся. Як лікарь-ортопед поміг непорівнятельному множеству пацієнтів, і як науковець в тій области рушав до переду дослідження і продорожыв світ. Хоць сам матуровав в азбуці, думать собі, же в сучасности є час перейти в русиністиці на латиніку, жебы головні молоды „не одстригли ся“ од русиньскых медій, книжок і вообще русинства. І тото гварить доц. МУДр. Михал Штеня, к. н., председатель Здружіння інтелігенції Русинів Словеньска, котрый ославив 5-го новембра свої 80-ты народенины.

Таня Рундесова, переклад: Петро Медвідь

Пан Штеня, памятае собі іщі, што вас в молодости овпливило, же вы в нескіршім віку выкročили за граніці свого регіона?

Барз собі памятам на школу в Кленовій, як ку нам пришли молоды учітелі, абсолвенты учітельской препарандії в Ужгороді. По народностній сторінці были барз покроковы і обдарованы. Так я як раз такой од зачатку природжені вникнув до азбуки. А кідь была тоды война і ціле село было каждую минуту свідком даякого нещастя, споминам собі, як нам тоты учітелі, нарпик подіям, посвячали ся і зорганізовали нам ку прикладу екскурзію до Ужгорода.

То мусила быти про вас велика реч. Чули сьте то так?

Про остатны діти то было реальні штось велике, але про мене ніт, бо я мав тету в Ужгороді і не був я там першый раз. Напрік тому є тота подорож про мене визначным споминаньом. Учітелі вели нас по друкарні, по різних виробных дільнях, і окреме великий зажиток про мене было, кідь мы навщівили ужгородський град. Тот тоды належав греко-католицькому семінару. На ужгородськмім граді я був од споминаного року іщі веце раз - і за соціалізму і нескорше, ку прикладу і перед роком. Вшытко, што я собі од першой навщівы запамятав, зістало еднаке, ведно з образами єпископів, лем престол счезнув.

Кідь вы скінчили основну школу, як вы рішыли далє?

Были то повойновы роки, кідь я мав вирішыти, ці іти на мештанку до Великого Березного, або на гімназію до Ужгорода. Памятам собі, я едного дня рослакав ся – затяв ем ся, же нігде не піду, бо я хотів зостати дома, пасти коні і старати ся о газдівство.

Де взяв ся стимул, жебы вы не зостали в Кленовій, але жебы вы ішли далє?

Такой, як скінчила война, пришли новы можливости. Роки войны способили і тото, же я скоро вырїс з дітиньскых ідей. Лем што пришла можливість іти на вісемрочну русску гімназію в Гуменнім, пішов я там, чім дефінітивні я одышов з дому. По гімназії я учів руський язык на приготавлиючих курсах заместнанців

в гуменьскім шпыталю. Там зродило ся і моє вирішіня, же буду лікарьом, і пригласив я ся на Лікарську факулту в Братіславі.

Коли вы собі усвідомили, же належыте ку народности, котра жадать собі внутрішнє вирішіня – ці будете голосити ся к Русинам або Українцям?

В часі штудій на руськой гімназії нам завели український язык. Мене тото застигло аж послідній еден ці два роки штудія. Не можу повісти, жебы я був а пріорі протів ньой, лемже тото было повязанє і з тым, же мы ся з ньой до тоды скоро ніч не учіли. Як мате вісем років руськой гімназії, і вы компетні одхованый на руськой літературі, та кідь вам меджі руськых писателів де-ту переникнув даякий український, не было на тім ніч неприроджене. Але то був в першім ряді діректор гімназії Штефан Бунганіч, котрый о тото заслужыв ся, же русска гімназія зістала руськов і же там не зачав доміновати український елемент.

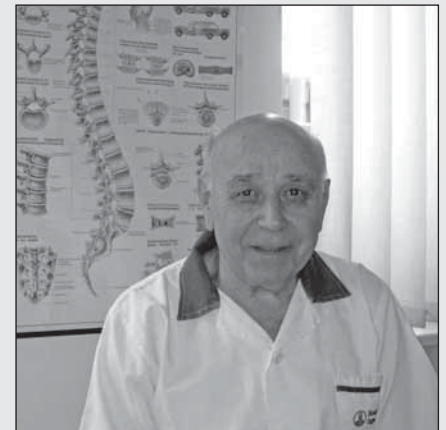
Міджі іншым, розумили вы українчіні?

Прави на тім тото было чути. Романы од Толстого і далшых руськых писателів тото вшытко мы перечітали по-руськы, а потім вам дають Шевченка, або іншого українського автора, і помалы вам на тото був потрібный перекладатель. Зачало нам быти ясно, же тото, кым мы чуеме ся, і українізація не ішли ведно. У мене не было жадного спохыбьнованя, жебы я мав таїти, хто я ем, же ем Русин. І по тім, як я пришов до Братіславы, од першого дня о мі каждый знав, хто ем. Нігда мене не напало тото крыти. А ніхто не позаставов ся над тым, же не ем Словак. Нігда я не мав словацьку народность, але зась мусив мати тоту, котра могла записати ся. Так само я ся нігда не ганьбив бісідовати по-русиньскы з каждым, о кім я знав, же є Русин. Най мы стрітили ся хоць де, автоматічні мы розбісідовали ся по-русиньскы.

В 1995 р. вы стали председателем Здружіння інтелігенції Русинів Словеньска, де вы до днесь зістали в тій функції. В тім самім році кодифіковав ся в Братіславі літературный русиньскый язык-повязаный з традиційов – писанов азбуков. Який вы мате погляд на можливый перехід русинчїны на латиніку?

Мі є азбука близка, але пришов я ку погляду, же і напрік тому бы то не був великий про-

доц. МУДр. Михал Штеня – народив ся в 1931 р. в Кленовій в окресі Снина. Кінчів Руську гімназію в Гуменнім, абсолвовав Лікарську факулту Універзіты Коменського в Братіславі. Быв на штудійных перебиванях в Англії, бывшій Югославії, бывшім Советськмім союзі, в Німецьку, в Швеції, Швейцарії, в США і Австрії. В 1972 – 1986 р. був прімаром І-ой ортопедічной клінікы в Братіславі, в 1986 р. був при заложіні ІІ-ой ортопедічной клінікы Лікарської факулты УК в Братіславі – Ружінові, котру вів як предноста аж до пензійного віку. І по наступліні до пензії надалє без перервы робить як ортопед в Факултнім шпыталі Мілосердны брата в Братіславі. Мать за собов богату науково-дослідну діяльність. В часі лікарської карьеры довго-часово діяв як народный делегат во веджїні Европской федерації ортопедічных і травматологічных общностей. Быв частым участником конгресів Світової ортопедічной і травматологічной общности на цілім світі.

▲ доц. МУДр. Михал Штеня, к. н. на своїм працююшю – в шпыталю Мілосердны брата в Братіславі.

блем, жебы перешло ся на латиніку. Русины бы не были першым таким народом. Значить, знав бы я собі тото представити. Мої знамы, походжаючі з Мукачева, Миколай Поповіч, котрый є активным русиністом в США і його брат Осиф, котрый тепер жыє в Женеві, мене беспрестайні пересвідчують о тім – робте з тым дашто, жебы вы перешли на латиніку, виріште собі тото, бо прийдете о молодых Русинів.

Што подля вас найвизначніше подарило ся Русинам дотеперь досягнути?

Тото, што віджу зо своего погляду є, же русинство освоїла собі головні інтелігенція. По-друге, особні мам вражіня, же тоты, котры жыють во векшій дістанції од родного краю, собі веце цінять і утримують сполїня зо своїм походжїньом, як тоты дома. За себе іщі мушу повісти, же хоць я нігда не мав словацьку народность, хоць ем зачав або скінчів хоць што, не можу повісти, жебы мі была даколи моя русиньска народность гамов. Так само тыкать ся тото мойого робочого дійствованя мімо Словакії, кідьже я походив цілий світ.

▲ Родинне фото: зліва до права: брат Юрій зо женов Янков, внучка Юлка і М. Штеньо зо женов Аннов.

Чого подля вас Русинам найвеце не діставать ся?

Про цілу генерацію Русинів ту было „выгумоване“ шкільництво. Жаль, єдным з результатів є факт, же наша днешня молодеж радше переходить на словенчину. Памятам собі, як колись Русины барз легко переходили з українського школьництва на словацькы школы. Было в тім і почутя якоїсь меншецінності. Кідь я возьму собі іщі мою генерацію, дашто таке не єствовало, же мы хоць лем роздумовали, же мы штось менше. Наспак, покыль мы были гімназісты в Гуменнім, значіли мы про місто мінімальні тівко, што словацькы студенти, а іщі веце, з векшым культурным впливом. Кідь бы мы при глубині нашого штудованя мали в тім часі перейти з руського на українське научаня, значіло бы тото, жебы мы з чогось великого переходили на низшу уровень. Заведжіня українського школьництва нам не могло принести ніч пересвідчіве.

Рокы слідуєте активність Русиньской оброды на Словеньску як найрахованішої і найстаршої русиньской організації на Словеньску, в якій ваш ЗІРС є колективним членом. Як оцінюєте єї діяльність? Або в чім ку прикладу мать резервы?

Нелегко одповісти на тот вопрос, но думам собі, же бы мала веце зайойовати, жебы русиньскы інтересы просадили ся до школьництва. Ту зась вернеме ся ку азбуці. Хоць нам близка є, і наша генерація мала щастя, же мы учіли ся єй. Треба собі усвідомити, же азбука стратила ся молодій генерації з досягу. По довгім роздумовані я дійшов ку погляду, же днешнім русиньським дітям треба завести до їх навчаня родного языка штось інше як азбуку, конкретні латиніку. Кідь собі перейдеме лем курто недавну історію, молитвенники, выдрукованы за Гойдича, были – почас мадярьской эпохи – в латиніці. Споминам собі, же моя бабка писала собі з дідом в Америці тыж латиніков. Моя тета,

котра мала мужа в Америці, собі з ним тыж писала лем латиніков. Нихто тоды од нас не писав письма в азбуці. Латиніка была уж в тім часі барз важна. Кідь хочеме, (напрік симпатіям ку азбуці), жебы наша молодеж навернула ся ку русинству, треба їм дати можливість, жебы собі нашы новинькы або книжкы знали перечітати.

Што бы вы хотіли одказати читателям ІнфоРусина?

Жебы были так само спокійны як я з почутя, коли чекам нове цісло ІнфоРусина. І тішыть мене, же все, як я його дістану, тоты далшы новинькы, котры реґуларні чітам, ку прикладу СМЕ, зіставають боком. На каждых новиньках люблю, кідь собі в них могу пе-

▲ Михал Штеньо (в середині) стоїть вєдно з Іваном Бандурічом (наліво) і Станіславом Петровком перед будовов бывшой Русской гімназії в Гуменнім почас минулорочного цілодержавного стрітнунтя гімназістів – ветеранів. Почас стрітнунтя на будові одкрыла ся і памятна табла гімназії.

речітати і опонентьскы а контраверзны погляды, з котрыма не погоджую ся – але іде мі о тото, жебы мы пізнали і іншы позиції. Так само іде і о тото, жебы мы чітали в пресі нелем о речах, котры суть годны хвалы. Тото вшытко тыкать ся і Інфо Русина. Прияв бы я, кідь бы я собі в нім міг перечітати і контраверзнішы поданы проблемы. Тыж треба быти веце бойовным, бо критіка рушать допереду – Русины ту не мають чого бояти ся.

Хемлоняци на стрітнунті з Лемківсков культуров

-кер-

ФК Хемлон Гуменне 6-го новембра 2011 р. представив ся своїм новым програмом: Жывость, радість і веселість в Театрі Юліуса Остервы в Горзове Влпк на XIX-ім рочнику акції Стрітнунтя з культуров Лемків. Своє представліня реалізував на основі позваня Стоваришіня Лемків в Горзове польскых Русинів, котрых, вдяка Акції Вісла, по другій світовій войні насильно переселили на території по выселеных Німцях. З боку ФК Хемлон Гуменне акцію забезпечіли: Обчаньске здружіня Хемлон Гуменне і Приватный центр вольного часу Птіче. Окрем уж авізованого виступу ФК Хемлон Гуменне на богатім програмі партіциповали і колектив Фарбы Львова з України, як і містный церьковный хор Сотірія з Горзова. Хемлоняци на концерті в прекрасных театральных просторах, перед добров публіклов, представили ся з русиньско-сотацькым програмом, а то з Хороводами з Ублі, Танцовачков, паровым танцьом Хто ліпше, Карічками з Довгого над Цірохов як і збойницькыма і свадбяныма танцьовально-співацькыма блоками. Співацька група Гачуры, окрем русиньскых співанок, презентовала ся і текстами, котры рушали історію представліня і поясньовали їх позерачам акції на сцені. Заінтересовали і клебетны язычніці в інтерпретації Фалатковой і Ковачовой, котры огваряли вшытко і вшыткых, як і співаці-солісти – Людовіт Джубак, Мірослав Чабак, Любомір Гіряк і Сімона Морозова. Народну музику вела Бц. Верка Бегунова. Вшыткы участвуючі компоненти – танцьористы, співаці і музыканты презентовали ся перфектным виступом, котрый заінтересовав вдячных позерачів. На конєць хочеме подяковати організаторам – Стоваришіню Лемків, котры о нас перфектні постарали ся – од уквартірованя в першокласнім готелі, аж по унікатне їдло і фінанчне запезпечіня вшыткых утрат. Надієме ся, же взаїмна співробота буде мати і наслідне плодне продовжованя.

Вызначны юбілей еромонаха о. Йозафата Штефана Луцака, ЧСВВ на Краснобрідьскім монастырі

Місяць новембер є про многих з нас місяцьом споминаня на нашых дорогых, но про іншых є тот місяць тыж споминаньом на животны сітуації, які зіставають нам на все в памяти. Єдным з тых, про якого новембер є так вызначным, є і Русин, еромонах о. **Йозафат Штефан Луцак з Чіну святого Василя Великого**, який собі праві кінцьом новембра припоминать вызначны юбілей: 60 років жывота, 35 років в Чіні святого Василя Великого і 20 років священства.

Томаш Михал Бабяк

Наш юбілант походить з Русиньского села Баєривці сабинівского окресу, з многорахунковой родини. Од молодости був запаленым почитательом Пресвятой Богородиці. Не было дня, жебы його пережив без молитвы ку тій, котра нескорше, заісто, його крокы завела до монашского жывота і священства. Тяжко было в епосі тоталіты вызнати любов ку Матери Божій верейні, но горливе сердце молодого Штефана і любов ку Богу, перемагали і барьеры, які стояли при рішіні, што зо своїм жывотом. Тяжко бы дали зраховати ся крокы, котрыма на зачатку до-проводжав вірників на нашы одпустовы місця своїм співом. І так роками і часом уміцньовала ся його любов, любов молодого адепта на василіяна. Ту, як сам споминать о. Йозафат, на-

ходив любов, покій, порозуміня. Коли приходит до Пряшова, ходит до нашой церквы, любить наш церковнославянський обряд, і ту спознавать ся зо цінным чоловіком, Русинном, еромонахом о. Др. Маріяном Поташом, ЧСВВ. По добі формації а научаня, потрібных про вступ до Чіну св. Василя Великого, праві быстра рука і поміч того чоловіка зробила з молодого Штефана монаха Йозафата, тайно в 1970 р.

Господь Бог не дасть довго терпіти тому, хто є з ним каждоненні звязаный в своїх молитвах. І так в часі, коли на Словенско пришла демокрація, василіян Йозафат дочекав ся і тужобного рукоположіня за священника. Тяжко описати тоту радість, яка могла быти в тот день у чоловіка, котрый тужыв іти за Хрістом і быти близше при нім. Но того вшытко было лем зачатком і снагов дале служыти Господу, але і вірному русиньскому народу в

заповіді свойого учителя о. Маріяна Поташа, ЧСВВ. Приходить робота і служба нелем про Господа, але і про своїх вірників. Тяжко гледати нашы русиньскы одпустовы місця, де бы не было відіти нашого отця Йозафата. Не дасть ся зраховати час, котрый він пережыє тым, же на тых місцях сповідать. Же його робота є плодна, свідчать і многы люди, котры за ним приходять, просять його о молитвы і сповідь.

Юбілей, котры собі припоминать, ославить з подяков як раз і ку Матери Божій, ку тій, котра його веде цілым жывотом на Краснобрідьскім монастырі. Ту він і дале служыть Богу, свойому народу, котрый сам любить і жыє з ним все, і в часах нелегкых. А так за тоту службу ку вшыткым най подяков будут молитвы вшыткых Русинів і охорона Матери Божой, на пригварія блаженных єпископів Павла і Василя. На многая і благая Вам літа!

▲ На фото з року 1990 отець Йосафат з Русиньскыма вірниками в авлі на святопетровскім намісті в Римі на авдієнції у Папы Й. Павла II.

Бела Бугар: Свары суть луксус ліпшых часів...

Подля председателя парії МОСТ-ГІД влада Радічовой зробила грубу лінію за національнов минулостьов

Поважуєте Радічовой владу за успіх?

Не буду вам твердити, же так мать вызерати ідеальна коаліція. Тыж мене мерзить, же мы не дотягли вшытко до кінце, што мы мали і хотіли. Але попозерайме ся на того з другого боку. Радічовой влада, такый мій погляд, уж лем своїм выником зробила грубу лінію за істов етапов на Словенську. Може, теперь мы не усвідомлюємо собі того, але дішло ку великому посуненю в области політичної культуры і так само меншыновой політики. Цалком загасли національны вашні. Про МОСТ-ГІД тото був несмірні важный період, бо указало ся, же тото іде, же тото знаме.

Чом про МОСТ-ГІД?

Нихто не давав нам надію, або лем барз малу. Вольбы 2010 і наслідні Радічовой влада стали ся скушков, ці на Словенську екзистує простір про словенсько – мадарсько – русинсько – ромску партію. І видите, як тото допало. По року влады, по двох роках екзистенції партії є МОСТ-ГІД решпектована жытельска партія. Уж нам нихто не гварить, же тото є глупость, же мы наівны і т. д. Стоять за нами конкретны результаты. Просто, по року Радічовой влады Словенсько є о десятироче

дале і о сторіча оддалене Мечіярівско – Слотовскому політичному націоналізму. Кідь тото не є успіх, та потім не знам, шо є успіх.

МОСТ про меншыны:

Мы вытворили Уряд підпредседателя влады про людьскы права і меншыны. Зрушыли сьме нелогічны кары і санкції в законі о державнім языку. Меншыновым культурам і языкам мы вытворили добры условия про розвиток. Учителям народностных шкіл мы забезпечили бесплатну освіту як учіти словенський язык.

Добрі, але Мечіяр до парламенту не дістав ся, а Слота лем так – так. Але подьме дале. Стоять за вами конкретны результаты. Якы?

условія про розвиток меншынових языків і культуры. Підняли дотації про меншыны. Зрушыли мы нелогічны кары і санкції в законі о державнім языку, прияли мы закон о ужывані языків народностных меншын. І так дале, і так дале.

Обернейме лист, боїте ся навернутя тых конфліктных часів, якы допровадили ку прикладу конець влады перед 2010 р.?

Барз рад, пані редакторка, бы ем тото выключав. Але не можу. Лем дві речі знам стопроцентні. Покы я і МОСТ-ГІД будеме в політиці, зробиме маскімум про тото, жебы нихто не мав проблемы, якым языком бісідую. Ці уж є Русин, Мадяр або Ром. Другу реч, котру вам можу повісти є, же роздухованя народностного тертя буде довгочасово слабнути. І то вертам ся ку року Радічовой

Просить ся на важнішы вопросы. Як будеме боронити заместнаність? Як наштартуеме економіку? Як здобудеме новы інвестиції? Чім утримлеме інвестиції, котры ту маме? Экзистує лем една одповідь – сполочнов усилуєностьов. Лем тым перейдеме тяжкы часы безболістні. Повім тото ясні. Вшыткы свары суть луксус ліпшых часів.

Партія МОСТ-ГІД была єдным з двох великих несподівань в недавных вольбах. Думате, же за тот рік МОСТ-ГІД політичні етабловал ся?

Тото собі не думам, тото просто знам. Конець конців МОСТ-ГІД мать два роки. Тото є досправды мало. Але нашов великов выгодов є, же в партії маме много молодых талановитых політиків, котры додавають нам динаміку. На другім боці маме

„Обычайный чоловік уж днесь не просить ся, хто є Мадяр, Ром, Русин. Просить ся, як будеме боронити екзистуюче і вытваряти новы робочі місця“.

Як першый великий успіх уваждаме факт, же мы вытворили „надменшынову партію“, в якій нашли підтриманя вшыткы, підкресляю - вшыткы народностны і культурны меншыны. Научіли мы ся тягати за єден конець. Коли не дарить ся єдній меншыні, не дарить ся жадній. Таке завело ся правило. Тото є великий успіх. Бо через нас оборотом достав ся до політичного жывота.

Іщі вы не все барз конкретный.

За рік мы вытворили Уряд підпредседателя влады про людьскы права і меншыны. Вытворили сьме ідеальны

влады. Політична культура є інде. А іщі єдну реч доповню. Політика, котрый в найближшій часі зачне роздуховати народностны треніці, бы мали заперти.

„Політика, котрый в найближшій часі зачне роздуховати народностны треніці, бы мали заперти.“

Кушінько остры слова, не думате?

Цалком нет. Приходить нелегка эпоха. І маме перед собов вельо роботы. Обычайный чоловік днесь нас не просить ся – хто є Мадяр, Жыд, Ескімак?

і скусены особности - пана Рудолфа Хмела, пана Ласло Нада. Як раз они репрезентують стабільність і розважність. Між іншым, тоты суть екзистенчні важны. Як раз їх недостаток розважности розбив коаліцію.

„Недостаток розважности розбив коаліцію.“

Bugara Béla

MOST HÍD
az együttműködés pártja - strana spolupráce

Выдарена Фиглярська нота 2011

Гумор оздравлює душу, додавать енергію і помагать забывати на вшыток „транз“, котрый денноденный жылот приносить. А такый ціль мать і популярный фестівал сатіры і гуморного слова під назвов на Фиглярську ноту.

Текст і фото С. Лисінова

Організатором акції є уж 12-ый рік Русиньска оброда на Словеньску, котра при вшытких заботах, котры треба рішыти в области Русинства, при контрасті богатого фольклору і поетичного русиньского слова як раз таким способом указує, же треба найти собі час і на самого себе і через русиньський гумор одреаговати ся. А тото посланя наповнило ся і 30.10.2011 в КД Біловежа (окрес Бардійов), де фестівал одбывав ся. Заповнена сала КД, професіональне модерования в реалізації артисты ТАД Ігора Латты, котрый ексцеловав головні чорным русиньським гумором і тrefным росповіданьом фиглів, не раз зо стілців піднимав участвуючу побліку... Тото вшытко было лем доказом того, же люди хотят і люблять як раз такый штіл забавляня. Спестріньом програму было і выступліня домашнього ФК Біловежанка або Крістіны Фечаніной і Мартіна Слоты з недалекого Снакова. Поздравити Біловежанів пришла і Лабірьска Камяна, котра публіці понукла лем тото найліпше зо своего репертоару. Програма обогатили і сестра з братом - Марія і Патрік Шуркаловы з Бехерова

▲ Інтересный выступ ФК Камяна з Меджілаборець.

за гармонікового допроводу їх вітця. Майка, окрема прекрасного співу, указала, же гумор є ей тыж близкий, бо каждый выступ „окоренила“ тrefным фигльом. Участників поздравив і председатель Русиньской

оброды на Словеньску В. Протівняк, як і посланець Сельского заступництва Андрій Ратиця, котрый акцію закінчів словами: „Найкрасшы край - наш русиньський, на тото, Русине, не забывай“... По успішній акції,

▲ Погляд на атмосферу в Біловежській публіці. Третя справа В. Юрічова, головна організаторка акції.

▲ Погляд на професіональне модерования з гуморным контекстом в реалізації артисты ТАД Ігора Латты.

котра одбыла ся за фінанчній помочі УВ СР уж лем додаваме, окрема РОС на ній партіціповав і Сельський уряд Біловежа. Подякованя за промтне зорганізования акції і за бесхыбный сценар акції належить Веркі Юрічовій з Бардійова (предсідательці ДР РОС), котра вшытко бесхыбні зорганізовала.

«Gens fidelissima!» - Русины в Мадярьску найвірнішый народ...

Взаїмна сполупраца, одношія і контакты на меджінародній арені Русинів суть барз потрібны і ставають ся з дня на день векшым трендом. Ведь Русины ці уж на Словеньску, або інде в Европі, ці на Америцькім континенті не мають свою властну державу, зато братьскы одношія мають быти самособов. А в такім дусі перебігають одношія і меджі Русинами Словеньска і Мадярьска. Доказом того суть і акції, на котры взаїмно позывають ся, стрічають ся і бісідують о русиньскій проблематіці.

-СП-

Єднов з таких акцій, на котру був позваний і Інфо Русин - був **ДЕНЬ РУСИНЬСКОЙ ПОЕЗІЇ** в Мадярьску. Акція одбыла ся 26-го октобра 2011 в місті Будаершт, котре находить ся близко головного міста Мадярьска - Будапешту. Організатором акції був еден з основателів русиньского руху в Мадярьску, бывший член Світової рады Русинів за Мадярьско, визначный русиньскый активіста і поет **Габрієл Гатінґер-Клебашко**. День русиньской поезії одбывав ся на высойкій уровни в Міській бібліотеці за участі ексклюзивных гостей, меджі котрыма были: **Антон Павлік, ведучій народностного одділіня Міністерства здроїв в Мадярьску і Штефан Краслон, ведучій одбору народностного школства Міністерства народных здроїв Мадярьска**. Про інтерес уваджаме, же під Міністерство народных здроїв в Мадярьску належить: школство, здравотництво, культура і шпорт. Єдным словом є то інтегроване міністерство. Але вернийме ся зась к акції в Мадярьску, котра несла ся в прятельскім дусі, повным красного потетічного русиньского слова (ведь

▲ *Справа до ліва: Штефан Краслон, з одділіня народностного школства Міністерства народностных здроїв в Мадярьску, Антон Павлік, ведучій народностного одділіня Міністерства народных здроїв в Мадярьску і Габрієл Гатінґер, організатор Дня Русиньской поезії в Мадярьску.*

поезія говорить о душі чоловіка), была повна споминань і так само была обогачена о богату выставку фотографій з діяльства Русинів в Мадярьску, но і в меджінароднім контексті. Свято День русиньской поезії в Мадярьску святкує ся в місяці октобрі як раз зато, бо в октобрі вышло уж 4. выдання публікації головного організатора Г. Гатінґера. І од братів Мадярів можеме брати собі лем приклад, бо при кількості **ЛЕМ 1000 людей**, котры офіціальні голосать ся к русиньскій народности в Мадярьску у нас на Словеньску при кількості веце як 24 000 людей, котры голсать ся к русиньскій народности, таке свято цілодержавного характеру у нас хыбить.

Новы выдання про Русинів Мадярьціны

За послідні рокы по-мадярьскы выдавать ся много новых книг, котры суть повязаны з языком, літературов і історію Русинів. 2011 рік був неменше плодотворным, бо вышов новий Русиньскый букварь про школярів Мадярьціны (автор: Маріанна Лявинец мл.), котрый од септембра ужывать ся уж і в школах Комлошкы і Мучо-ны. Букварь є присвяченый дітям, котры учать ся в мадярьскых школах (латиноязычных) і не учать ся кирилиці. На радость научникам вышла і книга «In memoriám István Udvari» (1950 – 2005), котру выдала Ніредьгазьска Высша школа (редактор: проф. Андраш

Золтан). У книзі суть опублікованы матеріалы меджінародной научной конференції, присвяченій памнати проф. Іштвана Удвари, котра обыла ся в маї 2010 рока. Огромный матеріал о історії і культурі є опублікований і в книзі «Визнамы поставы русиньской історії, літературы і культуры» (со-ставитель і редактор: др. Маріанна Лявинец). В зборнику находить ся хронологічні подана інформація о жывоті і діяльности 92-х вы-значных особ.

«Gens fidelissima!» - Русины в Мадярьску найвірнішый народ...

В Мадярьску є офіціальні зареґістрованых 13 народностных меншын, меджі котрыма суть самособов і Русины. З державного розрахунку через само-справы є фінансоване, напр., народностне школство або докінця і народностна преса. Того року був Міністерству народных здроїв схвалений проєкт в сумі **30 міліонів форінтів** на розвиток народностных учебных програмів. З культурного жыво-та Русинів треба спомянути холем Національне свято Русинів в Мадярьціні, котре святкує ся 22-го мая. Свято є офіціальным праздником в Мадярьску і на тот день є становлене зато, бо 22-го мая датує ся честь тым, котры были освободителями войны під веджіньком Ференца Ракоці ІІ-го 1703 року в Береґсазі (Підкарпатя, в тот час Мадярьщина). Ференц Ракоці ІІ-ый барз цінив собі Русинів за їх одданость і называв їх «Gens fidelissima!» - найвірнішым народом...

В слідуючім чіслі Інфо Русина дочітате ся:

21/2011

Сниньска “Шінява” у Кошыцях

21/2011

О русиньстві с артистков Г. Дзуріковов

21/2011

Ексклюзивно з Лавреатами Співів мого роду 2011

▲ *Погляд на публіку в рамках Дня Русиньской поезії в Мадярьску, перша справа С. Зелінкова, редакторка русиньского розгласового выссылания, котра на акції тьж брала участь як заґранічний гость.*

Info Rusín vydáva Rusínska obroda na Slovensku a výlučne zodpovedá за obsah projektu. Realizované s finančnou podporou Úradu vlády SR. Evidenčné číslo: EV 1739/08. Šéfredaktorka Bc. Silvia Lysinová, redaktor Mgr. Peter Medviď. Korektor: Doc. PhDr. Juraj Paňko, CSc.. Výroba: ADIN. s.r.o., Prešov. Adresa redakcie a administrácie: Rusínska obroda na Slovensku, redakcia INFO RUSÍN, Levočská, č. 9, 080 01 Prešov. Tel: 051/7722889, 051/7482776, 0918 176 804. E-mail: sekretariat.ros@centrum.sk, rusinska.obroda@kryha.sk, www.rusyn.sk. Predplatné na rok: Slovensko: 6,64 €, Európske štáty: 12,66 €, mimo európske štáty: 18,66 €. Inzeráty, reklamy, sponzoring preberáme v redakcii Info Rusín, Prešov (budova Daňového úradu, 2. posch.), každý pracovný deň od 12.00 - 16.00 hod. Neobjednané rukopisy a fotografie nevraciam! Publikujeme i názory, s ktorými nie vždy súhlasíme. Za obsah príspevku zodpovedá autor. Info Rusín je distribuovaný aj do novinových stánkov prostredníctvom MEDIAPRESS Poprad, spol. s r.o. (okresy: Stará Ľubovňa, Poprad, Levoča, Kežmarok, Spišská Nová Ves) a KAPA DAB Prešov, spol. s r.o. (okresy: Prešov, Bardejov, Humenné, Medzilaborce, Sabinov, Snina, Stropkov, Svidník, Vranov n/T.).

Rusínska obroda-Info Rusín
Levočská 9
080 01 Prešov 1
“D+4”
4/2007/RPC PO

Platené v hotovosti
080 10 Prešov 10